

МОТИВАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ОСІБ З ЧИСЛА ПОЛЬСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СМТ. ДОВБИШ

Савиченко Ольга

кандидат психологічних наук, доцент

Ільніцька Тетяна

студентка 2 курсу соціально-
психологічного факультету

Сьогодні політика привертає увагу багатьох дослідників та стимулює появу міждисциплінарних досліджень. Увага політологів звернена, поряд з іншими проблемами, й до проблеми політичної активності національних меншин. На сучасному етапі розвитку українського суспільства Житомирщина є осередком найбільшої польської національної меншини.

Значна кількість психологічних досліджень пов'язана з вивченням мотивації політиків. Прийняття важливих рішень, виступи перед виборцями, різноманітні засідання та заходи накладають на політиків велику відповідальність, яка вимагає вмотивованої поведінки. При відсутності мотивації, людина яка займається політикою не досягне високих результатів.

Психологічні дослідження мотивації політиків найбільш повно представлені в роботах Д.Макклелланда, який вивчає три блоки політичної мотивації – мотивацію досягнення успіху, мотивацію влади та мотивацію аффіліації.

Однією з найбільш продуктивних теорій мотивації сьогодні є теорія мотивації досягнення, авторами якої є Дж.Аткінсон, Д. Макклеланд та Х. Хекхаузен. В рамках цієї теорії розроблена структура мотивації досягнення, валідизовані процедури дослідження цього феномена, представлено результати численних емпіричних досліджень.

Метою дослідження було дослідити мотивацію політичної активності осіб з числа польської національної меншини Житомирщини на локальному рівні на прикладі виборів 2015 року в смт.Довбиш.

В дослідженні ми використовували метод контент-аналізу. Система категорій контент-аналізу розроблена Х. Хекхаузенем та Д. Макклеландом та модифікована О.М. Савиченко.

В основу нашого дослідження покладено припущення про те, що політична активність представників польської національної меншини пов'язана з особливостями їх мотивації (табл.1.):

– Політично активні поляки мають повну, внутрішню та зовнішню

збалансовану структуру мотивації. Мотивація формується на основі потреби в досягненні успіху, активності в досягненні успіху, усвідомлення результатів власної активності, формування певних очікувань.

- Політично пасивні поляки мають повну, але незбалансовану структуру мотивації. Мотивація формується на основі потреби в уникненні невдачі, активності в досягненні успіху та в уникненні невдачі, емоційної регуляції діяльності, зовнішнього підкріплення.

Таблиця 1.

Теоретична модель мотивації політичної активності

Особи з числа польської національної меншини	Особливості мотивації	
	Загальна структура мотивації досягнення	Переважаючі компоненти
Політично активні	<ul style="list-style-type: none"> – Повнота – Внутрішня збалансованість – Зовнішня збалансованість 	<ul style="list-style-type: none"> – Потребав досягнення успіху – Активність в досягненні успіху – Усвідомлення результатів власної активності – Очікування
Політично пасивні	<ul style="list-style-type: none"> – Повнота – Незбалансованість 	<ul style="list-style-type: none"> – Потреба в уникненні невдачі – Активність в досягненні успіху та в уникненні невдачі – Емоційна регуляція діяльності – Зовнішнє підкріплення

В результаті дослідження виявилось, що політично активні особи з числа польської нацменшини мають досить сформовану ціль, що ідентифікується як потреба в досягненні успіху. Вони шукають при цьому позитивного підкріплення, що у свою чергу супроводжується позитивними емоціями і суб'єктивно сприймається як запорука успіху.

Натомість у політично пасивних осіб з числа польської національної меншини найкраще розвиненим компонентом структури мотивації є негативне підкріплення, що відображається у чутливості до критики, зауважень, перешкод. Водночас, позитивне підкріплення (заохочення, підтримка, похвала) спричиняє очікування успіху та сподівання на реалізацію мрій.

Таким чином, мотивація представників польської національної меншини значною мірою зумовлена досвідом політичної активності.

Список використаних джерел

1. Макклелланд Д. Мотивация человека / Дэвид Макклелланд. – СПб. : Питер,

2007. – 672 с. : ил. – (Мастера психологии).
2. Хекхаузен Х. Психология мотивации достижения / Хайнц Хекхаузен. – СПб. : Речь, 2001. – 240 с.
  3. Гордеева Т. О. Психология мотивации достижения / Тамара Олеговна Гордеева. – М. : Смысл : Академия, 2006. – 336 с.

ЦІННІСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ОСІБ З ЧИСЛА ПОЛЬСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНШИНИ – МЕШКАНЦІВ ЧАСТИНИ М. ЖИТОМИРА (МАЛЬОВАНКИ)

Савиченко Ольга

кандидат психологічних наук, доцент

Ковальчук Ірина

студентка 3 курсу соціально-
психологічного факультету

Національні меншини є важливою частиною життя країни. Вони політично впливають на зовнішньополітичну діяльність країни, зокрема, залишаючись об'єктом посиленої уваги урядів і політичних сил, які аналізують і відстоюють позицію своїх співвітчизників за кордоном. В свою чергу, зовнішньополітичні фактори, зокрема, політика окремих держав і політичних лідерів, з якою ідентифікується та чи інша національна меншина, суттєво впливають на діяльність національних меншин. Тому вивчення та дослідження політичної активності національних меншин є дуже важливим. Попри актуальність теми, питання участі національних меншин у політичному житті в Україні залишається маловивченим.

Наше дослідження ціннісних детермінант політичної активності осіб з числа польської національної меншини базувалось на методиці «Репертуарних решіток Келлі». Метою даної методики є отримання від кожного випробуваного репрезентативної вибірки «особистих конструктів» і оцінки взаємозв'язків між цими конструктами по мірі їх використання для категоризації списку знайомих випробуваному осіб.

За результатами дослідження можемо зробити такий порівняльний аналіз та висновки (Рис. 1):

Досліджувані, які є політично активними, виділили такі важливі якості як: лідерство, субсидіарність, амбіційність, інноваційність, надійність, прозорість. Вони наділяють себе половиною тих якостей, які, на їхню думку, можуть бути притаманні для хорошого політика. Виділені всі якості є позитивними. Найбільш важливими категоріями